

Балюк Н.*

НОВІ ІНІЦІАТИВИ ФРАНЦІЇ ЩОДО БАГАТОСТОРОННЬОЇ ДИПЛОМАТІЇ

Останні десятиліття Франція активно приймала участь у міжнародному житті та претендувала та місце регіонального лідера. Французька дипломатія завжди відрізнялася своєю особливою точкою зору та питання системи міжнародних відносин та чинники її змін. З приходом до влади Саркозі та отримання естафети на керівництво Європейським союзом Франція отримала поштовх для активізації своєї зовнішньої політики. Країна активно готувалася до прийняття головування в ЄС і тепер виступає з рядом ініціатив, маючи всі можливості втілити їх у життя.

Загострення ситуації та виникнення конфлікту в Грузії в серпні цього року стало випробуванням для Франції як головної країни Європейського союзу. Європі не потрібна нова Холодна війна, тому був розроблений план Саркозі, який мав на меті урегулювання даного конфлікту. Виконання місії ЄС та надання медичної та гуманітарної допомоги Грузії стали практичними кроками для запобігання наслідкам конфлікту. Незважаючи на факт, що Франція гостро засудила будь-які прояви війни та насильства в Кавказькому регіоні, Франція не має наміри відмовитися від підтримки Росії щодо її вступу до СОТ, у чому виявлені значні розбіжності з позицією США.

Нещодавно пройшла зустріч Міністрів оборони Європейського союзу, під час якої була обговорена можливість створення загальноєвропейської системи оборони. Франція запропонувала створити спеціальну воєнну штаб-квартиру країн ЄС, але дана ініціатива була заблокована, зокрема Великою Британією, яка займає домінуючі позиції в іншій регіональній структурі безпеки НАТО. На мою думку, Франція продовжить лобіювати дане питання в структурах ЄС, адже створення самостійної європейської системи оборони дозволить балансувати між Росією та США. Крім того, передбачається розвиток Європейської політики безпеки та оборони та Спільної зовнішньої політики та політики безпеки ЄС. Слід відмітити і те, що Франція заявляє про бажання реінтегруватися до військової складової НАТО. Отже, дві організації є однаково важливими для Франції.

В світлі складної економічної ситуації у світі, французький Президент пропонує створити економічний уряд для зони євро. Це надасть можливість Європейському центральному банку обговорювати шляхи подолання проявів кризи і таким чином покращить економічне та фінансове середовище регіону. Французька сторона здійснює підготовку до зустрічі «великої вісімки» (хоча після втручання Росії в грузино-осетинський конфлікт частіше лунає назва «велика сімка»), до якої мають намір залучити потужні країни, що розвиваються. Також, Франція наголошує на вадливості саміту Канада - ЄС та саміту франкомовних країн для об'єднання зусиль проти фінансової нестабільності у світі.

Характерними та послідовними є ініціативи Франції у політичній сфері. У Білій книзі, опублікованій у липні 2008 року, зазначені зовнішньополітичні пріоритети на період до 2020 року. Так, Франція наполягає на трансформації Європейського союзу в політичний

* студентка 4 курсу відділення «міжнародні відносини» Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Науковий керівник: ас. Ковтун О.Ю.

союз, що допоможе протистояти глобальним викликам сучасності. Реалізація даної ініціативи ускладнюється провалом Лісабонського договору. В свою чергу, Франція прийняла зміни до Конституції задля участі у даному договорі, і буде наполягати на змінненні вже існуючого документу на прийнятну форму для всіх країн-членів ЄС. Це має сприяти виходу ЄС з інституційної кризи.

Не слід забувати і про дванадцятий саміт Україна - ЄС, який пройшов у Евіані на початку вересня 2008 року. Наша держава поклала велику надію на цей саміт хоча б тому, що Франція ще на початку свого головування в ЄС наголошувала на пріоритетності стосунків з Україною. І хоча надії не справдилися, будемо сподіватися, що пріоритетність стосунків залишилася. У Білій книзі зазначено про обмежене розширення ЄС, що означає можливість включення нових учасників у європейське об'єднання існує лише після подолання дезінтеграції всередині угруповання, але це не стосується України.

Влітку цього року був розпочатий проект за створення Союзу для Середземномор'я, ідея про який належить Саркозі та Меркель. Мета даного союзу полягає у тому, щоб сприяти контактам та активній співпраці між країнами Європейського союзу, Північної Африки та Близького Сходу. Напрямами співробітництва є імміграційна політика, вирішення економічних питань та торгівлі.

На час свого головування у ЄС Франція також зосереджує увагу на спільній міграційній політиці, яка є особливо актуальною темою, зважаючи на події всередині Франції останніх декілька років, захисті клімату та навколишнього середовища, розвитку альтернативних джерел палива та вдосконаленні аграрного сектору. Цікавим є те, що Франція визначила список країн, з якими вона зацікавлена розвивати відносини і до нього увійшли такі країни як Ізраїль, Туреччина, Монако, Албанія та Мавританія.

Остання закордонна поїздка Саркозі, що була здійснена до Сполучених Штатів Америки продемонструвала занепокоєність Франції щодо розвитку тероризму в Афганістані та розробки ядерної зброї Іраном. Передбачаються спільні зусилля двох країн для вирішення поточних ризиків.

Таким чином, Франція зосередила свою увагу на посиленні європейського регіону, що дає змогу Франції виступити як лідеру. Такі ініціативи як політичний союз, Європейська політика безпеки і оборони не є новими, але саме керівництво Франції дає цим ініціативам право на життя. У світлі початку глобальної економічної кризи, Франція стоїть перед важкими завданнями та викликами, які вона має подолати. Нарешті, проект Середземноморського союзу перейшов із сфери дискусії в сферу конкретних дій, і тут Франція проявила себе найкращим чином.

Література

1. Кузарь В. «Белые» надежды Франции // http://www.redstar.ru/2008/07/01_07/3_04.htm
2. Мартинюк В. Напередодні саміту ЄС–Україна: французькі погляди в світлі нових спрямувань зовнішньої політики / Громадянське суспільство. - №1(8), 2009.
3. Мартинюк В. Розвиток політики безпеки і оборони Європейського Союзу: можливості для інтеграції України / Громадянське суспільство. - №1(8), 2009.
4. Launch of the Mediterranean Union // http://www.premier-ministre.gouv.fr/en/information/special_reports_98/french_presidency_of_the_1322/launch_of_the_mediterranean_60161.html
5. www.livreblancdefenseetsecurite.gouv.fr/